

Gorenjec

List za gospodarstvo, socialno politiko in prosveto

Uredništvo in uprava Strossmajerjev trg 1.
Telefon št. 73.

Leto XXIII.

Št. 11.

Kranj, 18. marca 1939

Izhaja vsako soboto.
Naročnina: celoletno 40,- din, polletno 20,- din,
četrtletno 10,- din.

Razprava o občinskem proračunu na seji 13. t. m.

Za 13. t. m. zvečer je bil sklican občinski odbor k proračunski seji, potem ko je bil proračun od 6. marca razgrnjen na občini in vsakomur na vpogled. Pripomb k proračunu ni bilo vložnih, iz česar je sklepali, da je proračun povsem stvaren in premišljeno sestavljen.

Is poročil g. župana posnemamo sledeče: Proračunski izdatki kot dohodki so približno v isti višini kot v letu 1938-39., to je ca. din 3.000.000.—. Zr so se lansko leto nekateri zadržali višini proračuna, je pojasnil g. župan. Še je pregledal proračune prejšnjih po ojnih let in konstatiral, da proračun v tej višini popolnoma odgovarja porastu prebivalstva, pridobitnim in ostalim razmeram ter potrebam. To dokazuje tudi to, da imajo mesta s približno istim številom prebivalstva proračune v enaki višini. Je to tretji proračun, ki ga predlaga uprava oziroma finančni odsek. V dveh letih je bil izvršen velik del delovnega programa sedanega odbora, kar še ni, v glavnem vodovod in kopalnice, bo dovršeno še tekoče leto. S tem bo ustrezno dolgotrajnim željam velike večine meščanstva, ki je dolgo dobo čakalo na šolo, na most, bo še letos lahko uživalo dobrote kopalnice in ne bo več v skrbi za vodo. Zato smo tudi prepričani, da bodo meščani to malo žrtve, ki se jim nalaga od strani občine, radevolje doprinesli, zlasti še, ker glavno breme itak odpade na industrijo in ne majhen del na meščanstvo. Tako bodo n. pr. plačali zasebni nameščenci, ki prihajajo v poštev, mesto dosedanjih 624. din na osebo povprečno ca. 690.—, hišni posestniki mesto dosedanjih 226.— din 250.—, trgovci mesto 409 ca. 450.—, obrtniki mesto 380.— ca. 410.—, gostilničarji mesto 290.— ca. 320.— din občinskih doklad.

V proračunu znašajo osebni izdatki ca 17% vseh izdatkov, od materialnih pa zavzema anuitetna služba ca. eno tretjino celga proračuna. Osebni izdatki so razmeroma nizki, če vpoštevamo, da znašajo v proračunih enakih mest 20 do 30% vseh izdatkov.

Proračunska seja je potekla mirno in stvarno, če izvzamemo pripombe nekaterih demagoških „firerjev“, ki jim žilica ne da miru, da ce bi pokazali svoje „velike skrbi“ za dobrobit meščanov. Pri debati o osebnih izdatkih so strele udarjale posebno v nagrade, zlasti one finančne hontroče, ker so „firerji“ mnenja, da bi to boljše opravljala občina v lastnem delokrogu. To pa že vemo kako? Ker so osebni izdatki določeni deloma po pragmatiki, deloma po pogodbah, se seveda ne da kaj izpreminjati in so bili z zneskom din 557.900.— kot predlagano sprejeti.

Materialni izdatki znašajo skupaj dinarjev 2.472.546.—, ki so bili vsi z manjšimi spremembami večinoma soglasno sprejeti. Debata se je razvila pri finančni stroki, ki po predlogu znaša sama din 1.121.000.—. Pri anuiteti za Prevalo, ki znaši 256.000.— je predlagal g. župan, da bo glede Prevale treba nekaj ukrepati. Stopil je že v stik z Usmiljenimi brati v Kandiji, da bi oni prevzeli celo posestvo in se obvezali zgraditi bolnico, ki nam je gotovo potrebna, za katero pa ni nobenega izgleda, da bi jo mogla graditi občina, ker bi bilo za njo to preveliko breme. Še manj pa banovina ali

država. Tudi če bi se združili vsi trije gorenjski okraji, ne bi šla zadeva od rok. Olčna bi v tem slučaju odstopila zemljišče tako, da bi bratje prevzeli še obstoječi dolg ca. din 600.000.—. To bi bila gotovo najboljša rešitev tega vprašanja, ki bi ga gotovo vse meščanstvo brez razlike z veseljem pozdravilo. Ustanoviti lastno ekonomijo občini ne kaže, ker skušnjava uči, da je to jako drago. Razparcelirati in prodajati zemljišča je spekulativen posel, ki prav tako ni za občino. Spričo velikih drugih potreb držati zemljišče občine ne kaže, ker je zguhonosno. Morda bi kazalo občini oddržati južni del zemljišča ca. 5 ha za vsak slučaj in za poznejša leta, glede ostalega pa se bo treba odločiti za prodajo. Zato je predlagal g. župan, naj bi se vnesle za letos v proračun samo obresti, dočim se din 200.000.— zaenkrat črta, kar je občinski odbor odobril. Pri ostalih anuitetih za amortizacijo posojila din 2.800.000.— in din 1.500.000.— za šolo, din 1.000.000.— za kopalnice, din 1.000.000.— za vodovod, ki znašajo skupno din 865.000.—, se je v splošnem ugovarjalo, da je amortizacijska doba prekratka, češ, da so to uaprave, ki bodo služile še poznim rodovom. Župan pojasnjuje, da so se najemala posojila v času, ko je vladala na denarnem trgu kriza in moramo gotovo biti hvaležni industriji (Jugočeška, Jugobruna, Intex, Semperit), ki nam je priskočila na pomoč s posojilom in to po 4% četudi samo za 10 let. Kdor pozna denarni trg, ve, da tudi po krizi velja tendenca le za kratkoročna posojila, kar je umevno, ker pri obstoječih razmerah in razburjenem trgu ne kaže vezati denarja na dolgo dobo let. Vsled tega je umevno, da smo mogli samo pri Mestni hranilnici doseči pet, trinajst in šestnajsetno amortizacijsko dobo in se zaenkrat moremo zadovoljiti s tem in vnesti anuitete kot so predlagane. Za prihodnji proračun pa lahko poskusimo s event. konverzijo, za kar pa bo treba uvesti postopek od občine tja do finančnega ministrstva. S tem pojasnilo je bil občinski odbor očitno zadovoljen.

Dalje izkazuje 3.030.446.— din dohodkov. Od dohodkov ostanje takse in trošarine v isti izmeri kot v zadnjem proračunu s skoraj istim donosom 886.100.— din, zvišali so se le dohodki iz doklade od 35 na 45%, o čemur je g. župan podal pojasnilo že v svojem poročilu.

Pri glasovanju o skupnih izdatkih din 3.030.446.— in prav toliko dohodkov je bil proračun za leto 1939-40 odobren.

Priznati moramo, da je sedanja uprava veliko storila za napredek mesta in s tem ugodila željam meščanov, ne da bi jih preveč obremenjevala. Kar še ni izvršenega, bo izvršeno še letos, to lahko verjamemo, saj se je dosedaj izvršilo še vse, kar je uprava napovedala. Ne dvomimo, da zna občinstvo ceniti veliko delo in da ne bo nasledalo poklicnim demagoškim zavbavljačem, ki so kot vedno na delu in hočejo s svojim besedičenjem in zavbavljanjem podcenjevati ali omalovaževati velika izvršena dela, ki so bila nujno potrebna, ker jim ne gre v račun, da se pod sedanjim županom dela v dobrobit in koristi vsega namesta.

Kranjski občinski proračun za leto 1939-40

I. IZDATKI:

Redni izdatki

A. OSEBNI IZDATKI:

1. Prejemki občinskih uslužbencev. 1) Občeno upravno oblastvo 244.040.—; 2) Osebna in imovinska varnost: Redar. in policijsko uradništvo 104.400.—. Kmetijstvo živin. in gozdar. poljski čuvaji 3.700.—. Narodno zdravje: 4 babice 8.400.—. Občinsko gospodarstvo in podjetja 43.200.—. Pokojnine 12.000.—. Stanarine

20.100.—. Nagrade dnevičarjem 19.200.—. Posobne nagrade in doklade 102.860.—, skupaj 557.900.—.

B. MATERIALNI IZDATKI:

Občno upravno oblastvo: Izdatki za vse stroke službe: 127.200.—. Osebna in imovinska varnost: 238.500.—. Ljudska prosveta: vzdrževanje šole v Kranju in na Primskovem 100.000.—. Najemina tekstilne šole 40.000.—. Snaženje tekstilne šole 2.500.—. Podpora Glasbeni šoli 9000.—. Prispevek meščanski šoli v Kranju 38.696.—. Podpora Sokolu in športnim organizacijam 15.000.—. Podpora kulturnim društvom 5.000.—. Podpora za Prosvetni dom 10.000.—. Podpora za Uničljski dom v Ljubljani 10.000.—.

Podpora za Jegličev akademski dom 6.000.—. Dijaška kuhinja 14.000.—. Rdeči križ 1.000.—. Za obvezno telesno vzgojo 3.000.—. Skupaj 254.196.—.

Finančna stroka: Odplačilo posojila Prevala 56.000.—. Za plačilo šolskega dolga din 2.800.000 375.000.—, dtto 1.500.000.— 180.000.—. Za vodovod 1.000.000.— 205.000.—. Za kopašiče 1.000.000.— 105.000.—, skupaj 921.000.— din.

Gradbena stroka: Vzdrževanje in poprava občinskih cest in potov 180.000.—. Vzdrževanje in poprava občinskih mostov (Hnje, Rupa) 15.000.—. Vzdrževanje in popravila občinskih zgradb 20.000.—. Kanalizacija 65.000.—. Vzdrževanje drž. in banovinskih cest 8.450.—. Regulacija 40.000.—. Skropljenje in kidanje snega 60.000.—. Vodovod 60.000.—, skupaj 449.450.—.

Kmet., živinoreja in gozd.: Prispevek občinskemu kmetijskemu skladu 10.000.—. Prispevek občinskemu veterinarskemu skladu 5.400.—. Podpora kmetij. gosp. org. 1.000.—. Zatiranje sadnih škodljivcev 5.000.—, skupaj 19.400.—.

Ljudsko zdravje 26.000.—. Socialno skrbstvo: Prispevek ubožnemu skladu 130.000.—. Pskrbba brezposelnih 5.000.—. Borza dela 8.000.—. Podpore brezposelnim in bolnim 15.000.—. Fond za brezposelne 50.000.—. Podpore dobrodelnim društvom 15.000.—, skupaj 23.000.—.

Trgovina, industrija, obrt in turizem 64.000.—. Občinsko gospodarstvo in obč. podjetja 100.800.—. Nepričakovani izdatki: Kredit za nezadostno preliminirane mat. izdatke po vseh strokah proračuna 25.000.—. Kredit za nepričakovane mat. izdatke 25.000.—, skupaj 50.000.—.

Materialni izdatki skupaj 2.472.546.—. 1) Osebni izdatki skupaj 557.900.—. 2) Materialni izdatki skupaj 2.472.546.—. Izdatki skupaj 3.030.446.— din.

II. DOHODKI:

Redni dohodki: Občinske doklade: Doklade na državne neposredne davke 45% od Din 3.479.427.— 1.565.742.—.

Občinske trošarine: Na vino kot 1938-39 540.000.—. Na pivo kot 1938-39 70.000.—. Od alkohola in luks. pijač 50.000.—. Od uvoženega mesa 50.000.—, skupaj 510.000.—.

Gradbene in druge občinske takse 60.000.—. Sejmčina 28.100.—. Tržna davščina 15.000.—. Stojnice 3.000.—. Tehtarina 20.000.—. Vodarina 250.000.—, skupaj 376.100.—.

Dohodek od občin. posest. in podjetij: Zakupnina Prevale 15.000.—. Najemnina poslopj 30.000.—. Zakupnina lova 2.500.—. Zakupnina ribolova 7.762.—. Občinske klavnice 49.000.—. Obresti PAB 150.—. Kuponi Invest. posojila 875.—, skupaj 94.287.—.

Dolgovani dohodki: neizterjane občinske davščine od „Jugočeške“ in „Jugobruna“ 208.000.—. Razni nepričakovani dohodki: Povrnjeni dohodki uradništva 3.880.—. Prenos b'caj. saldo 94.686.—. Nepričakovani dohod. 177.751.—, skupaj din 276.317.—.

Dohodki skupaj 3.030.446.—.

III. REKAPITULACIJA:

A. Izdatki skupaj din 3.030.446.—

B. Dohodki skupaj din 3.030.446.—

Franc Gorjanc 50-letnik

Te dni se je srečal z Abrahamom obče spoštovani in ugledni kranjski meščan Franc Gorjanc, posestnik hotela „Stara pošta“ in trgovca. Njegova življenjska pot je najlepši dokaz, kako se more preprost kmečki fant dvigniti umsko in gospodarsko do največje stopnje v meščanski družbi, če se vzgaja v naših prosvetnih organizacijah. On sam pogosto in odkrito poudarja, da se ima zahvaliti za svojo izobrazbo in velik napredek predvsem Prosvetnemu društvu in pa bivšemu Orlu, kjer je bil vedno med najodličnejšimi člani.

Naš jubilar je bil rojen v Črčičah pri Kranju iz ugledne kmečke družine, njegov stric je bil pokojni g. župnik Strupi. V ljudsko šolo je zahajal v Kranj. Takoj ob ustanovitvi je pristopil h kranjskemu Orlu. Kot 17 letni fant je že sodeloval pri Kmečki in Gospodarski zvezi, od leta 1912 pa je trgoval samostojno z deželnimi pridelki in se že takrat

pečal z izvozom v inozemstvo. V svetovni vojni je bil ves čas na raznih frontah. Po svetovni vojni se je začel takoj baviti z lesno trgovino, bil je eden prvih slovenskih trgovcev, ki je začel z izvozom tudi v Italijo. Polagoma se je njegova trgovina razvila v eno največjih gorenjskih trgovin in lesnih industrij, ki izvažajo naše lesne izdelke v Italijo, Grčijo, Nemčijo in tudi v razne kolonije. Pred leti je imel skupaj s svojim družabnikom g. Schindlerjem žago pri kranjskem kolodvoru, lansko leto pa si je ob Kokvi v Prevalah zgradil lastno žago, poleg tega ima tudi lesno industrijo pri Sv. Križu nad Jesenicami. Leta 1920 je kupil staro znamenito kranjsko gostilno „Stara pošta“ od pokojnega Jožefa Goloba in jo prezdval v velik moderen hotel ter preredit v nekako centralno kranjsko trgovsko hišo, kjer imajo svoj sedež razne trgovine, banka in zadnje čase tudi Putnik.

Leta 1931 se je poročil z Marico Strojeco iz ugledne Strojeco družine iz Zapuž, s katero živi v srečnem zakonu, katerega je Bog blagoslovil s štirimi krepkimi fantki.

G. Gorjanc je bil vedno zaveden in odločen član naših političnih pa tudi vseh krščanskih kulturnih in gospodarskih organizacij, obenem pa tudi več let član kranjskega občinskega odbora. Vse naše kranjske kulturne in gospodarske organizacije ga štejejo med svoje najboljše dobrotnike. Ves čas po vojni je član našelstva Hranilnice in posojilnice v Kranju in od leta 1933 je tudi predsednik njenega načelstva. Ob njegovem vestnem vodstvu je ta denarni zavod razvil v največji zadružni denarni zavod na Gorenjskem, ki ima danes nad 21 milijonov dinarjev vlog. Jubilar je član kranjske Gremija trgovcev in pa tudi Trgovske zbornice v Ljubljani. G. Gorjanc je prava kranjska dobročina, ki šteje po Sloveniji in tudi daleč preko nje polno prijateljev, zaradi svoje dobrosrčnosti in plemenitosti pa nima gotovo niti enega nasprotnika. Pripominjamo še, da je cerkveni ključar kranjske župne cerkve, ki je s svojim nasvetom in tudi z denarnimi prispevki mnogo pripomogel k njeni restavraciji.

G. jubilaru iskreno želimo, da bi še mnogo let ostal tako čil in zdrav in tako mogel mnogo koristil s svojim delom našemu narodu.

Damjan Vahen, Ljubljana:

Esperanto - zagotovilo miru

Nihče ne more zanikati, da stojimo na priložnosti dveh dob, dveh dob, ki sta si tako različni po ljudeh, kakor tudi po gledanjih na svet.

Lahko bi rekeli, dva svetova si stojita nasproti: Vojna : mir; narodnost : mednarodnost; in ta dva svetova ne najdeta poti, ki bi jih združila, ali pa vsaj zblizala.

Današnji mladi svet se vzgaja v strogo nacionalnem duhu, v posameznih državah so na oblasti skrajno nacionalno usmerjene politične struje.

In tako se svet razkraja v sovražne si tabore. Še več! Pripadniki istega naroda se politično tako do skrajnosti podrede svojim voditeljem, da postanejo slepo orodje svojih voditeljev. In ta slepa udanost je tako velika, da pride do državljanskih vojn, revolucij... Želja posameznikov do nadvlade dobi izraza v strasteh in podivjanosti pripadnikov.

Vsaki silji moramo postaviti nasproti protisilo, da dosežemo ravnovesje in tako moramo volji, hotenju po krvi, po vojnah postaviti voljo, hotenje po miru, po sodelovanju, po zblizanju, po razumevanju. Če bi se narodi spoznali med seboj, se sporazumeli, bi ne bilo več vojn, ki so le sad nesporazumevanj, pohlepa po dobičku, zavisti, sovražstva in borb za nadvlado. Če bi narodi spoznali idejo esperanta, da smo si vsi ljudje enaki, da imamo vsi ljudje enake težnje, enake pravice, hi bil svetovni mir zagotovljen, vse dosedanje mirne konference pa so le „pesek v oči“ in zapravljanje narodnega denarja. Če bi vsi ljudje spoznali esperantsko idejo, da bi se človeštvo vzgajilo v ljubezni in spoštovanju do

**Voščilo za god
bratu duhovniku**

Oh, pomlad, kako si dobra,
rože seješ ti povsod!
O, podaj še meni eno,
da jo nesla bom za god!

Ta naj bude lepo plava,
ki na žalost se poda,
a naj bude vsa vonjava,
ki tolažiti lepo zna.

In naj bude lepo bela,
ki resnico zna, uči,
da za vdanost božje volje
treba čistih je moči.

Tretja naj bo živo rdeča,
ki v ljubezni vsa žari,
ki na trnje svoje kaže...
„Mene ono le rodi“

Ah, sree je mehko, ubogo,
ran od trnja se boji
in zato z zelenim vencem
še ovijem rože tri.

O, zeleni mehki venci
trnje vse pokriti zna
kakor vera, up, ljubezen
rane on celiti srca:

Vera kaže nam v nebesa,
kjer so rane vse zlate
in ljubezen jih obveže,
da preveč ne krvave.

Upanja zelenja kaže
dalje — v večno nam pomlad,
kjer so dragih, ljubih duše,
kakor rože božjih trat.

Ki tolaži naj v zgubi
maminega Te srca,
da so v srečni, lepši hiši
kakor bili so doma.

Da že drugi god v nebesih
zate prosijo dobrot,
da žele samo le eno,
gor' zvbati vse od tod.

In zato še eno rožo, —
ta naj pride iz neba,
voščim — ta je božja sreča,
ki naj polni Ti duha.

Ta naj cvete Ti v življenju,
a duhti na božji vrt,
da, ko smrt prišla bo blaga,
na stežaj bo že odprt.

Marija Ferjan.

**HRANILNICA IN POSOJILNICA
V KRANJU R. Z. Z N. Z. (LJUDSKI DOM)**

Sprejema hranilne vloge in tuji vloge na tekoči račun. — Hranilne vloge se lahko vplačujejo tudi potom poštne hranilnice in so vlagateljem tozadavne položnice na razpolago

Hranilne vloge se obrestujejo po 4%, in so vlagateljem vedno na razpolago. Vezane vloge s tri mesečno odpovedjo se obrestujejo po 5%.

bližnjega brez ozira na njegovo pripadnost, kar je ena izmed najvažnejših sestavin esperantske ideje, potem šele bi lahko sklicevali politične konference, na katerih bi razpravljali po volji vsega človeštva, v korist vsega sveta, ne pa po svoji mili volji ozirajoč se samo na svoje koristi in koristi svojega naroda!

In če bi posamezniki kakor tudi narodi gradili ne samo sebi novo državo, ki naj je močnejša, temveč nov svet, ki bo delal v korist vsega človeštva brez ozira na posameznike, tedaj bo svetovni mir in blagostanje sveta zagotovljeno, s tem pa tudi blagostanje narodov in posameznika.

šila dne 28. marca na občini, kjer se dobijo tudi vse potrebne informacije.

Blago za obleke, krasne športne in vsakovrstne druge obleke, damski kostumi, obleke za birmance in prvoozbajance, nepremočljivi jopiči v veliki izbiri pri ALB. JAZBECU V KRANJU.

Vihar, ki vlada zadnje dni, je prizadejal precej škodo sadnemu drevju. Največ škode pa je menda prizadejal stavbi Pokojninskega zavoda, kjer je v noči od srede na četrtek odnesel del strehe.

Solea krema 3., 5., 10., milo 750: Za trgovce po originalni tovarniški ceni. Glavno zastopstvo za Gorenjsko HINKO PODJAVORSEK, KRANJ, Strossmajerjev trg 4.

Nova krajevna postojanka Legije koroških borcev v Kranju. V petek 10. marca so imeli v Kranju bivši koroški borci informativni sestanek, na katerem sta med drugimi poročala o ciljih in uspehih organizacije člana glavnega odbora, gg. Marušič in Šefman. Da se započeto delo za doseg dobronvoljskih pravic nadaljuje v praveu začrtanih smernic vabi pripravljani odbor vse borce na sestanek v restavracijo „Stara pošta“ v nedeljo, dne 19. marca ob 11. uri dopoldne.

Potovalna pisarna M. Okorn, Ljubljana priredi od 24. do 26. marca izlet v Trst (din 120.-), v Gorico (din 130.-) in Idrijo (din 105.-). Prijave sprejema do 18. marca trafikla Mrak Kranj.

Ako imate kurja očesa in se vam dela trda koža, pridite v našo higienično urejeno pedikuro, kjer vam naš pediker odstrani vse te neprijetnosti brez bolečin in brez kemičnih

Odprli smo našo prodajalno v KRANJU Prešernova ul. 5.

Priporočamo se za Vaš cenj obisk

JULIO MEINL

uvoz kave — uvoz čaja

sredstev za din 6.-. Ne mučite se s krpanjem nogavic, ker vam za malo denarja strokovnjaško popravimo moške, ženske in otroške nogavice. Samo pri Bata.

Predstojništvo mestne policije v Kranju poziva vse prebivalce občine Stražišče, da se v smislu Uredbe o prijavljanju prebivalstva z dne 15. I. 1930 Uradni list 32-141 od 19. februarja 1930, prijavijo za bivanje najkasneje do 1. aprila 1939 pri tuk. predstojništvu na policijski stražnici, kjer dobijo tudi potrebne tiskovine.

Proslava sv. Jožefa. Na praznik sv. Jožefa, zaščitnika delavstva, priredi Zveza združenih delavcev v Kranju celodnevno proslavo. Ob 8. uri bo skupna sv. maša v farni cerkvi, nato ob 9. uri v Ljudskem domu veliko delavsko

Ugodno se kupijo razni ostanki manufakture. Crobath - Kranj

Tedenske novice

KRANJ

† Marija Zupan. V torek zjutraj je preminula po dolgem trpljenju in mučni bolezni ga. Marija Zupan, vdova usnarjarja, in posestnika v Kranju. Pokojna je bila velika dobrotnica revežev, njeno usmiljeno srce je bilo vedno pripravljeno deliti tolažbo potrebnim. Pokopali so jo v sredo popoldne. Naj počiva v miru, ostalim pa naše sožalje!

Vsakdo greši, kdor ne uporablja edinstvenega Solea mila. Dobi se v vsaki boljši trgovini. Cena din 750. HINKO - KRANJ.

Vse stavbenike in druge interese opozorjamo, da je razpisana licitacija za gradbo novega kopaljšča v Kranju. Licitacija se bo vr-

KAZIMIR CEGNAR:

„Kino Šmartinski dom“

Vam ima priliko prikazati:

Pozor! Kdor želi, da prikazemo njegov reklamni diapozitiv, naj se zgleda na Cojzovi cesti št. 3.

Velefilm iz časov, ko je ljudstvo verovalo v čarovnice

Čarovnica iz Salema

V GL. VLOGAH: Fred Mac Murray, Claudete Colbert, Gale Sondergaard. Film iz leta 1692, ko so ljudje še verovali v čarovnice in mislili, da jih morajo sežigati — DODATEK: risana šala in žurnal. — Danes teden: predvajamo 2 velefilma: „Zgodba neke duše“ (sv. Terezika) in pa turistiški film „Modri slj gora“.

PREDSTAVE:

z rednimi cenami:

V soboto, dne 18. marca 1939 ob 8. uri zvečer, v nedeljo, dne 19. marca 1939 samo ob 6. in 8. uri zv.

Mimica Zagorska:

Marija Taborska

(Zgodovinska povest iz dobe turških časov.)

(Dalje.)

Odšel je. Vilibald je ostal sam s svojimi skrbmi. Mrtev pod Pečino, tabor, zagonetni popotnik, Turki in spet Turki. Pri njih mu je običajala misel.

Še nekaj je doživel tisti dan, kar mu je skrb podvojilo. Po cesti je prijezdil tujec zagnjen v dolgo, črno haljo. Dirjal je, in v spotoma vpil:

„Rešite se, dokler je še čas! Poskrbite za dušo, poskrbite za imetje! Polmesec se zlohotno bliska!“

Vilibald je planil na dvorišče in gledal za njim. Ko je jezdec izginjal že v Srednji vasi, je na Vilibaldova ušesa še vedno udarjal zamolkli klic:

„... Polmesec se zlohotno bliska!“

Svobodnjak se je obrnil proti jugu, kakor bi že res hotel videti grozeči slj polmeseca. Toda večer je bil miren in teman, Vilibalda pa je objela tiha groza, skoro taka, kakor prejšnji večer v Gobovcah. Hitro je stopil v hišo. Iz omare je vzel nerodni železni prstan. Potem je poklical k sebi Martina in mu nataknil županski prstan na sredinec in rekel:

„Martin! Pojdi po vseh hišah in povabi gospodarje, naj pridejo jutri zvečer na večjo. Povej, da bo obenem tudi sodina sredi vasi pod lipo. Nikogar ne sme manjkati. Si razumel?“

„Razumel,“ je krepko odgovoril pokorni sin.

„Pojdi,“ mu veli oče župan.

Presneto trda se nam obeta. Vilibaldbu vendar: ne smejo očitati, da se ni brigal za svoje,“ je polglasno v razmišljanju govoril za sinom. Prižgal je svečo, da bi si odgnal mračne misli, pa ga skrb in strah le nista hotela pustiti.

III.

Drugi dan dopoldne je županovi ženi nenadoma postalo zelo slabo. Vilibald, Martin in Micka so stali okrog nje, nobeden ji ni magel pomagati.

„Ali stopi Martin v Kranj po padarja?“ je vprašal zaskrbljeni mož svojo trpečo ženo.

„Saj je vseeno,“ je vdano vzdihovala bolnica.

„Marijana, ti ne smeš umreti!“ je sočutno trpeče govoril gospodar. Joke! bi bil, pa se je sramoval otrok...

„Ce je pa božja volja da umrem, kdo bi se ji protivil?“ je umirjeno šepetala Marijana. „Dovolj trpim in tudi drugi ste mučeni z menoj.“

„Kaj bo tisto,“ je odvrčal Vilibald. „Domačija Vilibaldov še potrebuje gospodinje.“

„Saj nič ne delam,“ je prepričevalno govorila tenkočutna bolnica...

„Vendar ukazuješ,“ modruje Vilibald, ki je v življenju iskal vedno le najboljše ureditve vsem v dobro. „Hej Martin, stopi po Volbenka!“

„Volbenka se bojim,“ je tožila Marijana.

„Martin, mene poslušaj!“ je ukazal Vilibald s takim glasom, ki ni trpel nobenega ugovora, to pa le takrat, kadar je bilo treba nagle odločitve brez oklevanja, ob v važnih trenutkih v življenju. „Po Volbenka stopi, pa le hitro! Reci, da mora takoj priti,“ je zbrano ukazoval župan Vilibald svojemu sinu.

„Ali vzamem konja?“ vpraša Martin tudi to svojega modrega očeta.

„Le,“ je bil odgovor očeta na pameten predlog sina.

Martin je hitro odšel. Kmalu se je čul peket kopit. Zupanov sin je jahal v Gorenjo vas. Na koncu sela je stala stara, nizka, začrnela kočja. Nekdaj je bila prazna, nato se je vzel od nekod Volbenk in bajto kupil. Mračni samotar se je naselil v bajti. Ni se menil za ljudi in tudi oni ne zanj. Večkrat se je zgodilo, da je obolel ta ali oni v vasi, Volbenk je prišel k njemu, dal mu zdravilnih zeli in bolnik se je izljal, Volbenk je kmalu zaslovel po svoji spretnosti v zdravilstvu. Ljudje so vedno bolj iskali pri njem pomoči v boleznih. Sicer so se pa izogibali mračnega starca, skrivnostnega kakor noč.

Martin se Volbenka ni bal. Ko je dospel k samotarjevi koči je našel vrata zaprta, tega se je bolj ustrašil, kakor pa če bi stal sam starec čarovnik pred njim. Razjahal je rjavca in udaril s pestjo po škripajočih vratih.

„Volbenk! Hej Volbenk!“

Nihče se ni oglasil. „Prokleti copernik, mar ga ni doma?“ se je jezil in bal Martin. Stopil je okrog hiše in gledal v mala okenca, ta so bila skrbno zadelana. Spet je stopil pred vrata in tolkel po njih, da se je bajta tresla.

„Volbenk! Volbenk!“ je skoro vpil in tolkel po vratih Martin.

Vrata so se tedaj sunkoma odprla, da je razburjeni Martin kar omahnil v vežo. Pred njim je stal Volbenk in grdo ga je gledal.

„Še bajto mi podereš!“ ga nahruli sicer molčeči in brez besedni samotar.

„Ne bom je, Volbenk stopi no brž z menoj k nam, mati je hudo bolna.“

„Ali takoj?“ vpraša Volbenk Martina, ki mu je bilo žal za vsako minuto, ki sta jo po nepotrebnem izgubljala. „Kar z menoj pojdi. Oče želi.“

„Cakaj. Tja v hosto moram po neke koreninice, da jih bom vzel s seboj. Ti lahko odideš,“ govori nekoliko zmeden Volbenk.

„Počakal te bom,“ reče umirjeni Martin skrivnostnemu starcu, ki ni dosti zaupal tem besedema.

Volbenk ga je nezaupno ogledoval. V hišo ga ni maral spustiti. Fant je uganil njegovo misel in rekel:

„Kar tu pred hišo te bom počakal. Konj je isker, moram ga držati, sicer mi bo ušel.“ In že je prijel konja za uzdo.

Volbenk je prikimal in izginil za kočjo v gozd.

Martin je pogledal v vežo. Na ognjišču je trepetal modrikast plamen. Na ognju je bila široka ponev, v njej se je emarilo nekaj, kar je strašno smrdelo. Martina je silno mikalo, da bi pogledal v kočjo. Ozrl se je okoli, toda Volbenka ni bilo nikjer, davno je že izginil v gošči. Radovedni Martin je izpustil konja in stopil v vežo. Močno si je želel, da bi si ogledal skrivnostno stanovanje tega ljudskega zdravnika, ki ga doslej še nihče ni videl.

V prvi se je cvrla neka mast, ogabno rdeča je bila in smrdela je, da je mladcu zaprlo sapo. V kotu veže je stalo tnalno, zraven pa je bila zdrobljena kost, tnalno in sekira sta bila krvava, kakor bi kdo sekal meso. Mladec se ni utegnil pečati s tem. Odprl je vrata v hišo. Notri ni videl nič posebnega. Po vseh policah so stali lonci, v njih so bile razne maže in vsemogoča zdravila, veliki in mali svežnji korenin, suhih rož in drugih zelišč so bili obešeni po kljukah ob steni. Martin je šel iz hiše. V nasprotnem kotu je videl vrata. Poskusil jih je odpreti, toda niso se udala. Zato si je temeljito ogledoval vežo. Za tnalno, prav v kotu je zapazil s platnom zakrit predmet, ki ga prej ni opazil. Martin je vzdignil platno, sapo mu je zaprlo in hitro ga je vrgel nazaj. Pod njim je ležala človeška noga, prava človeška noga, odsekana v kolenu. Bila je močna, mišičasta, moška noga. Od kod je ta noga? Ali je Volbenk koga ubil? se mladec zgrozil...

Martin ni utegnil premišljevat. Zunaj je zarezgetal vranec in tudi hitri koraki so se začeli. Volbenk gref Martin ni pomišljal. Brž je zgrabil ponev, da se je pol masti razlilo, drugo je odstavil na stran.

zborovanje. Zvečer ob 8. uri istotam delavska akademija s prav peštrm sporedom.

Vabimo vse katoliško misleče občinstvo, da proslavi z nami delavci naš praznik.

IV. akademski večer

se vrši v četrtek 23. marca 1939 ob 8. uri zv. v Ljudskem domu. Govori g. Ciril Murnik o temi

Narod ali pleme?

Vsi vljudno vabljeni!

Razglas. Vojni obvezniki, rojeni leta 1899 do 1918 in so pristojni v občino Kranj ter bivajo v Kranju, se pozivajo, da oddajo svoje „vojniške isprave“ v občinski pisarni — vojaški urad — najkasneje do 18. marca 1939.

PRIMSKOVO

Meškovo igro „Mati“ pripravljajo fantje in dekleta v Prosvetnem domu. Igrali jo bodo v nedeljo 26. marca na kar že danes opozarjamo. Igra je prav lepa in času primerna, saj na praznik Marijinega oznanjenja praznujemo materinski dan. Igralci se bodo pa tudi potrudili, da se dobro pripravijo na svojo krstno predstavo. Upamo, da jih bo občinstvo nagradilo s številnim obiskom.

SMARTIN PRI KRANJU

Kino smartinski dom nam bo prikazal ta eden znani umetnici Claudete Colbert poznano iz filma „Kleopatra“ in Gale Sondergaadovo, poznano iz filma „Vest človeštvu“, v zgodovinskem vefilmu „Čarovnica iz Salema“. To je veliki film ljubežni viteza, ki si je z mečem sekal pot pod vislice, da reši drago izpod njih, na katere jo je obsodilo ljudsko praznovrje. Film izredne napetosti in strogosti ameriškega mesta Salema l. 1692. Poleg tega filma bomo tudi videli risano šalo: „Beti Bup ni moderna“ in tednik v besedi in sliki.

Kakor lansko leto, tako bo tudi letos Dobrodelno društvo v Smartnem prodajalo oljko za cvetno nedeljo. Vse farane prosimo, naj se poslužijo te prilike in naj kupujejo oljko doma, ker je čisti dobitek te prodaje namenjen za pirhe našim domačim siromakom.

Oljka bo na prodaj v trgovinah v Stražišču, na Marijin praznik, tiho in cvetno nedeljo pa tudi pred cerkvijo v Smartne.

STRAŽIŠČE

ALI ŽE VESTE ZA NOVO TRGOVINO NA KALVARIJI, ki vam nudi poleg specerije tudi sveže sadje in zelenjavo, raznovrstno galanterijsko blago po najnižjih cenah? Cesar ni v izlozbi si brezobzorno ogledjte v trgovini. Novo blago, nove cene!

Za cenj. obisk se toplo priporoča EDI GRZETIC

trgovina z meš. blagom. Nad postajo.

SKOFJA LOKA

Vojni razpored v našem okraju. Sresko načelstvo razglasa, da bo objava letošnjega vojnega razporeda v nedeljo 19. marca, na sv. Jožefa, za vse vojne obveznike in dajalce živine in vozil za vse občine našega okraja in sicer za vojaške obveznike in dajalce živine in vozil iz občine Javorje, Oselca, Trata in Poljanah;

za vojaške obveznike in dajalce živine in vozil iz občine Selca, Zelazniki in Sorica v Selcih;

za vojaške obveznike in dajalce živine in vozil iz občine Skofja Loka, Stara Loka, Zminec in Crni vrh pa v Skofji Loki.

Objava vojnega razporeda se bo pričela na vseh treh zbirališčih točno ob 8. uri zjutraj. Pozivu na vojaški razpored se morajo odzvati vsi vojni obvezniki vseh letnikov od 1899 do 1918.

Opozarjajo se tako vojaški obvezniki, kakor dajalci živine in vozil, da se pozivu brezpogojno odzovejo, ker se bo sicer proti njim postopalo v smislu vojaških zakonov.

V času in kraju razporeda se ne sme točiti nikakih opojnih pijač v smislu čl. 65. in 66. zakona o notranji upravi. Na razpored ni treba priti rezervnim oficirjem, priznanim vojnim invalidom vsem vojničarjem, stalno inčasno nesposobnim, ter onim, ki so od regimentnih komisij spoznani kot sposobni, vendar pa še niso odslužili kadrovskega roka.

Kolportaža „Gorenjca“ v Skofji Loki naproša vse svoje ocenjene odjemalce, da naj z enako ljubeznijo podpre novega kolporterja kot so prejšnjega.

Pred veliko akademijo FO in DK. Naš Fan-

tovski odsek in dekliski krožek, ki imata mnogo agilnih članov oziroma članic, lepo napreduje. Za sv. Jožefa pripravljata veliko skupno telovadno akademijo, ki naj bi bila nekak obračun dosedanjega dela. Akademija bo pokazala, da vsa sila pred leti ni mogla kloniti železne volje naših fantov in deklet, da kljub vsem težkim udarcem, ki so padali ravnopri nas, naši fantje in dekleta krepko korakajo naprej k napredku, k čimvečji dušni in telesni popolnosti. V nedeljo 19. t. m. vsi prijatelji mladine v Društveni dom na njeno akademijo.

Res čudno se nam zdi, da neko tukajšnje društvo, ki vse leto ne priredi nobene gledališke igre, ne najde oziroma ni našlo bolj primerne časa, recimo predpusta za komedijo, ki jo je priredilo 5. marca.

PREDOSLJE

Fantovski odsek in Dekliski krožek prireditava v nedeljo, dne 19. marca na dan sv. Jožefa ob treh popoldne v dvorani telovadno akademijo. Spored je zelo pestro sestavljen. Poleg prostih vaj, ki so bile namenjene za letošnji izlet v Prago bomo videli tudi precej simboličnih vaj s petjem. Mladenke nam bodo igrale tudi igrice „Zivela telovadba“. Fantovski odsek in dekliski krožek pa nam bosta pokazala, kaj so člani in članice delali in kako so se vadili v zimskih tednih med telovadnimi urami. Veliko dela in poštvovalnosti je vloženega v organizacijo in pri akademiji na sv. Jožefa se bodo člani in članice še bolj navdušili za svoje vrste in za svoje delo.

Za tiho nedeljo pa naše prosvetno društvo pripravila nekaj posebnega. Spomnili se bomo naših mater in z lepo ganljivo igro tudi žrtev, ki so v svetovni vojni zgubili svoje življenje. Pričetek bo ob polni štiri. Ne zamudite izredne prilike. Vabljeni vsi od blizu in daleč.

CERKULJE

Misijski dnevi preteklega tedna so za nami. To so bili res dnevi pravega veselja in sreče za vse farane. Trikrat na dan smo se odzvali klicu misijskega zvona in naplinali prostorno farno cerkev. Lepi in pomenljivi so bili govori, po katerih smo presodili svoje dušno stanje in spoznali edino pravo pot po kateri moramo hoditi v bodoče, če hočemo, da bomo prišli do zaželjenega cilja, k Bogu. S prav malimi izjemami smo vsi prešli sv. zakramente, saj je bilo ta teden razdeljenih čez 8000 sv. obhajil. Lepe in ganljive so bile pobožnosti v petek popoldne ob spravni pridigi in v nedeljo zjutraj pri skupnem sv. obhajilu, h kateremu je med petjem evharističnih pesmi in slovesnim zvonjenjem pristopila vsa fara, saj je trajalo celo uro. Veličasten je bil tudi zaključek sv. misijona, ko se je po sklepem govoru in po posvetitvi vse fare presvetemu Srcu Jezusovemu, razvila procesija s sv. Rešnjima Telesom, katerega je nosil škofijski kancler g. Jagodic ob asistenci domačih in okoliške duhovščine. Procesije so se udeležile vse družbe in društva z zastavami in je bila ne navadno dolga. Bila je lepa manifestacija za evharističnega Boga, h kateremu smo se ob sv. misijonu vrnili in ga prosili odpuščanja. Sv. misijon so vodili č. oo. lazaristi.

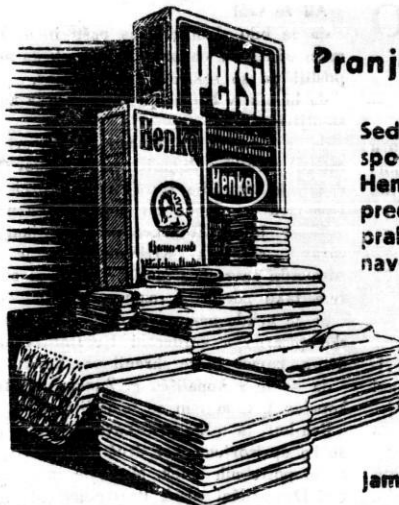
Mladinsko kmečko zvezo smo ustanovili. Prav lepo število, okrog 80 fantov in deklet, se nas je zbralo in poslušalo govornika od kmečke zveze iz Ljubljane, ki nam je govoril o nalogah in namenu mladinskih odsekov. Vzgojiti namreč, kmetško mladino v katoliško-slovenskem duhu čimbolj stanovsko zavedno, jo stanovsko izobrazevati in ji pokazati vso lepoto kmečkega stanu in njegove zemlje, da se ne bo sramovala kmečkega imena. Zavedati se mora kmet, da je kmečki stan tisti na katerem sloni narod, kajti on ga vzdržuje, on nam je ohranil slovenski jezik in narodnost, iz njega izhajajo veliki može in dobri duševni delavci. Zato naj vzbudi svoj stan in ne beži s svoje zemlje v tovarne, mesta in drugam. To so glavne misli, ki jih je nanizal govornik o namenu mladinskih odsekov. Poudarjal je pa tudi, da ime organizacije v kateri se to delo vrši ni važno. Lahko se to tudi vrši v Prosvet. društvu, Dekl. krožku ali Fant. odseku. Zlasti te, v osnovnih vprašanih sorodne organizacije lahko delujejo v tej smeri, ker je ljudstvo tako enotno po stanu, kot je v naši fari, samo kmečko. Zato bo tudi sicer formalne ustanovljen fantovski odsek Kmečke zveze imel skupne sestanke s Fantovskim odsekom, na katerih se bo program delil na prosvetno in kmečko stvarino. Gornji predlogi so vsi navzoči z odobravanjem sprejeli. Glavno je, da bo udeležba na sestankih čim večja.

ŠENČUR

„Prosvetarska banda mora ponoči spat,“ je pisano na veliki hiši v Šenčurju. Poleg so napisane še razne himne itd.

Glede spanja: Nihče ne bo nikomur predpisoval, kdaj mora spati. Ako je komu ljubo, lahko vso noč hodi po vasi, seveda tiho in mirno, pa naj bo to klerikalec ali pa liberal. Tistim pa, ki mažejo in pišejo po zidovih in ograjah, pa svetujemo, naj s takim izživljanjem prenehajo, pa naj bodo tega ali onega prepričanja.

Občinski proračun je gotov, kljub velikim

Pranje je postalo cenejše!

Sedaj pač lahko vsaka gospodinja pere s Persilom in Henkom ter tako izkoristi vse prednosti, ki jih nudita oba pralna pripomočka. Po danih navodilih, natiskanih na vsakem zavličku, dosežete brez mučnega mljenja perilo belo kot sneg. (Nobenega drgnjenja več).

Persil in Henko

Jamčita za presenetljiv uspeh!

dajavam za vodovod itd., doklade niso povisane. Doblili bomo novega občinskega cestarja, ki ga zelo želijo predvsem — ceste.

Vsi vojaški obvezniki, ki so pristojni v občino Šenčur se pozivajo, da takoj prinesejo svoje vojaške knjižice v občinsko pisarno.

Vidovdanska c. 6

HRASTJE

Grda tatvina. V Hrastju pri Kranju je pretečen teden neki neznanec ukradel iz tamonjega znamenja relief, ki predstavlja „Boga očeta“. Splošno je znano, da pomeni ta relief veliko vrednost kot stara umetnina, za katero se sicer ne ve, čigavo delo je.

To je moral vedeti tudi ta nesramni tat, ki je relief lepo in varno odvil, ker je bil namreč pritrjen z vijaki, da bi umetnino čimbolj nepoškodovano snel in jo tako vnovčil.

Vendar se tatu to ne bo posrečilo, ker tako originalno umetnino ni lahko prodati, saj bi ob nakupu vsakdo vedel, da je to tista ukradena umetnina, pogrešana v Hrastju. Torej je poleg bogoskrunstva tat s tem izkazal še veliko porcijo neumnosti, kar znači, da to ni kak sproten poklicen tat, ki bi kaj takega gotovo ne bi naredil, če radi tega samega ne. Ali pa se je te umetnine polastil morda s pohlepa po umetnini kak človek, ki ni imel s to umetnino koristolovskih denarnih namenov, kar tudi ni izključeno.

Ali pa gre pri tem morda zgolj samo za hudobijo, kar pa dvomimo, da bi bili ljudje tako pokvarjeni pri nas.

OLŠEVK

Ko smo igrali na svečnico pravi v novi dvorani komedijo „Namišljeni bolnik“, je igra vsestransko dobro izpadla. Gledalci so se od srca nasmajali in zajeli tudi važne nauke za življenje, pa tudi mi smo bili zadovoljni, ker so nas podprli z udeležbo, saj je bila dvorana nabito polna. Za denarno pomoč, ki jo tako nujno potrebujemo, da plačamo dolg, ki smo ga naredili z zidavo, se sedaj zahvaljujemo vsem, ki ste nam kakorkoli pripomogli k tako povoljnemu uspehu!

Ob priliki prve igre v novi dvorani smo obljubili, da bomo sredi posta igrali pretresljivo dramo „Hasanaginica“. Ker pa se še izdeluje naš novi oder in predvsem ker se vedno oziramo na sosednja, bratska društva, da ne igramo istočasno in istih iger, smo odstopili nedeljo sv. Jožefa Šenčurju, kjer igrajo lepo igro „Vislavina odpoved“.

V Olševku pa bomo igrali dobro pripravljeno, že dolgo obljubljeno Ogrizovičovo pretresljivo dramo v treh dejanjih „Hasanaginica“, ter „Prizor malih muslimančkov“ na tiho nedeljo t. j. 26. marca ob 3. uri popoldne. To bo prva proslava na ravnokar novem odru (zadnjič smo si ga izposodili). In druga v novi dvorani, ki vas že sama vabi s krasnim razgledom po okolici. Vabimo pa Vas tudi v tolikem številu, kot zadnjič. Ne bo vam žal, to obljubimo naprej. Nastopilo bo 40 oseb v slikovitih turških nošah.

Za moško obleko in perilo kupite dobro in poceni pri CROBATH-KRANJ

BESNICA

V nedeljo 19. marca priredi Pevski odsek Prosvetnega društva pod vodstvom organista g. Kozjek Janeza pevski koncert z zelo obširnimi sporedom. Na programu so skladbe najbolj znanih in najboljših skladateljev kakor: Adamičeve, Aljažave, Foersterjeve, med njimi tudi nekaj naronih. Vse farane, kakor tudi oko-

ličane vabimo, da se koncerta udeležijo, kjer se jim nudi prilika poslušati lepo slovensko pesem in da s tem dajo pevcem in pevovodji priznanje za njih trud in poštvovalnost. Upamo, da bo lepa prilika in dobro izvajanje istih privabilo obilo poslušalcev.

V letošnji sezoni kaže članstvo Prosvetnega društva za knjižnico izredno zanimanje. Doda je bilo izposojenih že nad eno petsto knjig. Knjižnica je pred kratkim dobila več novih knjig slovenskih pisateljev, med njimi tudi večje število prevodov. Toda nikakor še ni krito število knjig s primanjkljajem iz prejšnjih let. Mnogo knjig se je izgubilo, nekaj pa ni bilo vrnjenih, zato se članstvo naproša, da knjige vrne in da pozive tudi pri nečlanih, ki so si knjige izposojali. Za vsako vrnjeno izgubljeno knjigo se dobi primorna nagrada. Obenem pa se opozarjajo vsi, da kupi naše Prosvetno društvo vsako lepo vezano knjigo naši knjižnici primerno. Informirajte se pri knjižničarju!

Za damske obleke in plašče svilene ruče, najnovejše pri CROBATH-KRANJ

PODBREZJE

Fantovski odsek in Dekliski krožek prireditava v nedeljo na svoj mladinski praznik sv. Jožefa ob 3. uri popoldne v gasilski dvorani akademijo. V začetku bo govor g. prof. Bajca. Nato sledi igra, ki točno podaja sliko današnje ga sveta, „Antikrist“. Potem bodo izvajali člani, članice, mladenke in mladiči lepe proste in simbolične vaje. Vmes zapoje moški zbor dve pesmi: „Tiha luna“ in „Mladini“.

Fantje in dekleta se priporočajo Podbrežanom in okolčanom, da jim s številnim obiskom poplačajo trud za mnogoštevilne vaje.

Električno razsvetljavo v glavnem oltarju Taborske cerkve smo dobili v nedeljo. Ta tako lepa slika bo še bolj povečala obisk vernikov v postnih nedeljah.

BREZJE

V nedeljo, dne 26. februarja t. l. se je vršil redni občni zbor skupine Bojnikov-Brezje z običajnim dnevnim redom.

Po kratkem nagovoru predsednika, ki je posebno naglašal tovariško vez, ki družijo vse bojevnike in po poročilu funkcionarjev odbora, je bila volitev novega odbora. Izvoljen je bil v celoti stari odbor s predsednikom vred.

Občnega zbora se je udeležil tov. Košir iz Ljubljane, član osrednjega odbora, ki je s toplici besedami pozdravil zborovalce in lepo poudarjal misel, da je bojevniška organizacija nekaka KA, ki naj s svojim mirovnim strem. ljenjem in vsestranskim delom pomaga duhovščini prepričati javno življenje z krščanskim življenjem ter naše slovensko ljudstvo prenoviti v Kristusovem duhu.

Občni zbor se je zaključil z veselo zavestjo, da se bojevniško gibanje med nami vedno bolj širi.

KRIZE

„O veselju brez srčne kulture“. Pod tem naslovom je prinesel „Učiteljski tovariš“ v št. 28 z dne 16. februarja t. l. članek, odnosno izvleček iz našega poročila v št. 5. „Gorenjca“ pod naslovom „Njega — njega — njega ali nikoder ni“.

Ne mislimo se spuščati v polemiko z „Učiteljskim tovarišem“, ampak hočemo pibiti samo dejstvo, da bi do tega našega žalostnega poročila nikdar ne prišlo, ako bi pobegli g. V. imel vsaj trohico srčne kulture, katero „tovariš“ tako podčrtava. Drugo pa je, da ni bil naš namen nikdar udarjati po učiteljskem stanu, kar je iz našega dopisa razumel sleherni Križan. Grehi tega sejava „srčne kulture“, ki smo jih iznesli v našem listu, so kakor kaplja v morje, napram onim, katere smo zamolčali.

To naj bo zaenkrat naš odgovor! V bodoče pa naj se sotrudniki o stvari katero mislijo iznesti na papir, malo natančneje informirajo da se jim ljudje ne bodo smejali.

ESPERANTO

Tečaj vodi Damjan Vahen.

(Nadaljevanje.)

VIII.

Sur la herbejoj paŝtas paŝtistoj la bovojn (vole), bovinajn (krave), bovidajn (teleta), porkojn (preŝite), ŝafajn (ovce), ĉevalojn (konje), kaj la ĉevalidojn (ĉrebeto)!

— id : je priponka, ki znači potomca.

tako: reĝo = kralj : reĝido = kraljoviĉ : reĝidino = kraljiĉina

ĉevalo = konj : ĉevalido = ĉrebe

kato = maček : katido = mucek.

Bovo estas granda besto. De la bovo ni ricevas viandon. Al bovo ni donas por manĝi herbon. Bovon paŝtas la paŝtisto sur herbejo. Ĉe la bovo estas ankaŭ bovidoj. Kun la bovo estas sur paŝtejo ankaŭ la bovidoj.

BESEDE: besto = žival, ricevi = dobiti, viando = meso, kapo = glava, korpo = telo, kolo = vrat, piedo = noga, vosto = rep, aĉeti = kupiti, vendi = prodeji, knabo = deček, knabino = deklica, hundo = pes, veturi = vozi, ŝtono = kamen, lernanto = učenec.

Stopnjevanje pridevnikov: Kakor v slovenščini, tako tudi v esperantu pridevniko stopnjevanje, tako imamo primerjalno in presežno stopnjevanje.

Primerjalno stopnjevanje pridevniko tvorimo z besedico pli = olj.

Presežno stopnjevanje pridevniko pa tvorimo z besedico la plej = najbolj.

bona = dober : pli bona = boljši (bolj dober) : la plej bona = najboljši (najbolj dober)

verda = zelen : pli verda = bolj zelen : la plij verda = najbolj zelen

kara = drag : pli kara = draĝji : la plej kara = najdraĝji

mia bona lernanto — mia pli bona lernanto, mia plej bona lernanto

mia bona reĝo, mia pli bona reĝino, mia plej bona reĝido.

Mia libro estas bona, via libro estas pli bona, sed la libro de mia fratino estas la plej bona.

Besedece ko, od, nego, kakor, kot prevajamo v primerjalni stopnji namesto z de z besedico ol, v presežni stopnji pa prevajamo besedice od, iz, izmed, med z predlogom el.

Vi estas bela, sed mia fratino estas pli bela ol vi. La papero estas blanka, sed la neĝo estas pli blanka ol papero. La domo estas alta, sed la monto estas pli alta ol la domo.

Patrino estas unu el la plej bonaj homoj de la mondo. La plej bela el ĉiuj knabinoj estas mia filino.

Oslabljenje ali stopnjevanje navzdol pa izrazamo z predponko mal-, tako:

bela : malpli bela : la malplej bela malpli = manj, la malplej = najmanj

ju... des = ĉim ... tem (ju znači vzrok, des znači posledico).

Ju pli bona des pli mabriĉa = Ĉim boljši, tem revneĝji.

Ju pli granda estas la domo, des pli multaj homoj loĝas en ĝi. = Ĉim veĝja je hiŝa, tem veĝ ljudi stanuje v njeĝ.

BESEDE: tre = zelo, tro = preveĉ, fidela zvest, -a, -o, trinki = piti, tuj = takoj, utili = koristiti, sezono = letni ĉas, printempo = pomlad, somero = poletje, aŭtuno = jesen, vintra = zima, jaro = leto, flori = cveteĉi, birdo = ptica, varma = topel, -a, -o, longa = dolĝ, -a, -o, strato = cesta.

La jaro havas kvar sezonojn: printempon, someron, aŭtunon kaj vintron. La printempo estas la plej bela sezono de la jaro. La floroj ekfloras, la birdoj ekkantis la suno varne brilas. La vintro estas la plej malvarma sezono de la jaro. Neĝo estas ĉe.

Prevedi: Kaj je bolj belo kakor sneg? Pes je veĝik, psiĉek je manjši, maček je najmanjši. Steza je dolga, pot je daljša, cesta je najdaljša. Kjer sonce sije, tam je lepo. Kakrŝen si ti, tak je tudi tvoj prijatelj! Ĉe bi sonce sijalo bi ŝel s teboj. Ker sonce ni sijalo, niŝem ŝel s teboj. Kdor dela, ta sreĉno živi, kdor ne dela, ta je nesreĉen. Najmanjša žival na svetu je najlepeša. Njegov zvesti prijatelj je moj sovratnik.

Pazi na pomen predponke mal — fermi : malfermi = zapreti : odpreti ami : malami = ljubiti : sovraĝiti amiko : malamiko = prijatelj : sovraĝnik.

Via filo havas pli belan ludilon ol mia fratino. Se vi estus bona, vi donus tian belan ludilon ankaŭ al mia fratino, kiu estus ĝoja, se vi donus al ŝi tian ludilon. Mi ne povas aĉeti ĝin, ĉar mi estas ma'riĉa. Se mi estus riĉa, mi aĉetus ĉent tian ludilon por via filo, ĉar mi vian filon amas. Tio estas la plej bele, se ni amas ĉiujn homojn. Mi scias, ke vi amas ankaŭ mian malgrandan fratineton.

frato = brat, frateto = bratec

fratino = sestra, fratineto = sestriĉa

filo = sin, fileto = sinĉek

filino = hĉerka, filineto = hĉerkiĉa.

Ponovi vse!

(Se bo nadaljevalo.)

Ali že veŝ?

da je bilo vromljeno na poŝti in da so vromlenci odnesli le en izvod „Slovenskega naroda“. pustili pa so sekuro za odŝkoduino, da bi bila v Kriŝah potrebna racija na razne sumljive tipe,

da je v soboto 11. februaria ob 8. uri zveĉer zaĉelo goret i Ziganji vasi „Peskova“ hiŝa. Poŝar je temeljito izvrŝil svoj grozni posel. Domneva se, da je bil poŝar podtaknjen,

da se je na Studenec pri Ljubljani priŝel zdraviti „sorodnik“ Kriŝanov, kjer pa so ga zdravniki zavrnili z motivacijo, da si oni sami že e tako zdravega razuma,

da je neko nameraval odpreti za Kriŝe ŝolsko pisarno v garderobi ljubljanskega kolo-dvora, kamor je že shranil vse knjige,

da se je v kopalniŝu g. Zupana oglašil prvi kopalcec 3. t. m. in se temeljito ohladil.

Ben-hur, ta teŝko priĉakovana igra to sezono ne bo uprizoriena, ker druŝtvo ne more dobiti za to potre'nih oblek. Mesto te igre pa uprizori Dramatiĉni odsek Prosvetnega druŝtva na cvetno nedeljo sodobno dramo: „Podrti kriŝ“. Na to dramo že danes opozarjamo.

TRZIĈ

Starŝi, pozor! Druŝtvo ŝola in dom v Trziĉu priredi v nedeljo popoldan ob 3. uri v telovadnici meŝanske ŝole vzgojno predavanje: Napake v znaĉaju naŝih otrok. Govori ga. prof. Cernejeva iz Ljubljane.

Ĉevljarska zadruga za trziŝki sodni okraj olveŝta vse ĉevljarske mojstre, da se bodo vrŝile pomoĉniŝke preizkuŝnje od sedaj naprej vsake tri mesece in sicer prvo nedeljo v mescu januarja, aprilu, juliju in oktobru. Prva prihodnja preizkuŝnja bo mesca aprila. Po ĉl. 7 izpitnih pravil je vsak mojster dolŝan prijavit i svojega vajenca zadrugi za pomoĉniŝki izpit. Tej prijavi pa mora biti vedno priloŝeno izpriĉevalo vajenca o dovrŝeni strokovni nadaljevalni ŝoli. Vajenci, ki tega izpriĉevala ne bodo predloŝili, ne bodo pripuŝteni k preizkuŝnji. Tisti vajenci, katerim poteĉe uĉna doba meĝ ŝolskim letom, ko ŝe obiskujejo obrtno ŝolo, se morejo prijavit i za izpit ŝele po sklepu ŝol. leta v julij kem terminu.

V ponedeljek zveĉer je prosvetni veĉer, kateri bo posveĉen v spomin padlim vojakom. Vabljeni vsi, zlasti pa tisti, ki imate ŝe ŝalostne spomine na teŝke ĉase svetovne vojne. Padlim pa izkaŝimo ĉast z obilno udeleŝbo!

5. marca je bil ustanovni obĉni zbor podruŝnice Udruŝenja bivŝih mornarjev za Trziĉ in okolico. V zdruŝenje lahko pristopi le oni, ki je sluŝil pri vojaŝki ali trgovski mornarici, bodisi v Jugoslaviji ali pa ŝe v bivŝi Avstro-ogriŝki druŝtvi, le da je jugoslovanski drŝavljan. Svoje prostore ima druŝtvo zaenk'rat v gostilni „Ljubelj“.

V soboto 18. marca zveĉer priredi Bralno druŝtvo v Sokolskem domu „valĉkov veĉer“. Tako ĉitamo na plakatih. Nehote pa se ĉlovek povpraŝa ali je tako nuŝna potreba za ples, da se mora vrŝiti ravno v postu, zakaj se ni vrŝil ta veĉer že v predpustu ali pa bi se preloŝil za nekaj tednov, to je po Veliki noĉi. Posebno znaĉilno je pa ŝe to, da se priredi ravno na predveĉer sv. Joŝefa, katerega smatra Trziĉ za svojega zavetnika in se naŝe mesto pripravlja za sveĉano praznovanje drugega dne. Ali pa je to iz kljubovalnosti napram katoliŝkim druŝtvom, katera pros'ave sv. Joŝefa ĉim sijajnejŝe. Pametni ljudje in starŝi, pa naj si bodo kateregakoli politiĉnega miŝljenja, naj presodijo, katera pot je prava, ali ona, po kateri si naŝa mladina krep i svojega duha in telo, ali ona, ki p'eŝe po ŝiroki cesti v svojo pogubo in nesreĉo naroda?

19. marec — praznik sv. Joŝefa. Za Prosvetno druŝtvo sv. Joŝefa in za Fantovŝki odsek praznik, ki ga vsako leto dostojno proslavimo. Tudi letos bomo ta dan slovesno praznovali in to na sledeĉi naĉin: Zjutraj pri prvi sv. maŝi je za vse ĉlane obeh druŝtev skupno sv. obhajilo. Ob 9. dopoldne so zberemo pred „Naŝim domom“ od koder krene slovesen sprevod z godbo k cerkvi sv. Joŝefa, kjer bo sv. maŝa za vse žive in mrtve ĉlane Prosvetnega druŝtva.

Zavedajmo se svojega praznika! Naj ne bo nikogar, ki se ne bo udeleŝil skupnega sv. obhajila in istotako naj ne bo nikogar, ki se ne bi udeleŝil sprevoda. Kdor ima kroj se udeleŝi sprevoda v kroju, vsi ostali v civilu z znaki!

Zveĉer pa praĉedita v „Naŝem domu“ Fantovŝki odsek in Dekliŝki kroŝek telov'na aka-demijo. Spored, ki je skrbno pripravljen, obsega 19 toĉk. Izvajale se bodo razne telovadne, gimnastiĉne, simboliĉne in teŝkoatletŝke va-

Priporoĉamo vsem, da si oskrbe knjige: Esperanto, Korenska metoda, slovnica in slovar — din 7.—

Dr. Preŝeren — D. Vahen: Bapto ĉe Savico — din 7.50

Knjige se dobe pri: Ludvik Slabe, Kranj, Mestni trg 15.

je, vaje na orodju in rajanje z motivi iz narodnih p'esov. Za akademijo vlada veliko zanimanje, za to si vstopnice pravoĉasno preskrbite — predprodaja v trafiki ge. Perne.

Preteklo nedeljo je priredil pevŝki odsek Prosvetnega druŝtva pevŝki koncert. Na sporedu je bilo 17 pesmi, po veĉini za moŝki zbor. Med njimi nekaj teŝjih skladb, nekaj pa narodnih pesmi. Pri posluŝalcih so vŝgale posebno zadnje. Pesmi so bile zelo dobro izvajane in gre zahvala organistu g. Planinŝku za trud, ki ga je vloŝil vanje. Posluŝalci, ki so dvorano popolnoma zasedli, so zadovoljni odŝli domov in ŝelijo, da bi se pevci ŝe oglašili, ĉe ne letos, pa drugo leto.

V nedeljo 26. marca ob 9. uri dopoldne ima obĉni zbor Legija koroŝkih borcev, kavarneva organizacija Trziĉ, v prostorih kavarne Javornik. Ĉlani so vabljeni k polnoŝtevni udeleŝbi. Poroĉali bodo delegati iz Ljubljane.

ZAKŝ

Zveza absolventov km. ŝol. podruŝnica Kranj, sporoĉa, da ima v nedeljo 19. marca ob 1. uri popoldne ĉlanski sestanek in sicer pri tov. Vehovec Janezu v Vokljem.

MALI OGLASI

Za vsako besedo v malih oglaših se plaĉa D. 0'50. Najmanjši znesek je 6 D.

Vaŝno! Modroce, otomane, spalne divane i. t. d. izdeluje solidno in po nizki ceni BERNARD MAKŠ, tapetnik Na ŝkali 5 (v hiŝi g. ŝipica).

Tri stanovanjska hiŝa in vrt se odda v najem ali posamezno. Poizve se Breg pri Kranju ŝt. 1.

Stavna parcela ob glavni cesti v izmeri cca 1300 m² se takoj proda. Vodovod in elektriĉna razsvetljava ob parceli. Pojasnila daje Grmek, Kranj.

Proda se takoj stav'ni svet v sredini Straŝiŝca. Naslov v upravi.

S 1. aprilom oddam meblirano sobo za 2 osebi, tudi s hrano. Istotem se odda soba s ŝtedilnikom. Naslov v upravi.

„Gleichstrom“ motorje, stare rabljene, kupimo. Vpraŝati pri: Val. Cop, Kranj, Kokriŝko predmestje 9 (elektrarna).

Oddam takoj stanovanje 2 ŝenski'ma osebama. Kuhinja na razpolago. Mestni trg ŝt. 17, I. nadstropje.

Enosobno stanovanje s kuhinjo takoj oddam. Tretja hiŝa od Mayrjeve elektrarne proti Rupi.

Lepo dvosobno stanovanje se odda v najem. Klanc ŝt. 80.

Priporoĉa se v Kranju

JANKO RANT

ŝpecerija in trgovina z deŝelnimi pridelki.

TELEFON

ŝtev. 65.

Stavbeno in pohiŝtveno mizarstvo mrtvaŝke rakve v zalogi

MARKIĈ MATEVŝ NAKLO

Slike za nove delavske knjizice

dobite najlepŝe in najcenejŝe pri

Foto Jug - Kranj

Vina

iz Centralne vinarne v Ljubljani, Frankopanska ulica 11. bodo zadovoljila Vaŝe pivce najbolj!

Kmetovalci!

Ĉas setve je ŝel!

Pesa Eckendorfer rumena in rdeĉa — Ĉrna detelja, lucerna (nemŝka detelja) — oves, ĉebulĉek kakor tudi vsa vrtna semena.

Zanesljiva kaljivost!

DRAGO FUCHS

preje J. A. MAJDIĈ — KRANJ

KUPIM MALO HIŝO v mestu ali v bliŝini Kranja. Pogoj je primeren prostor za nemoteno sonĉenje na balkonu ali v skritem vrtu, da ni pogleda iz drugih hiŝ. Naslov v upravi Gorenjeĉa.

STAVBNI MATERIAL

to je cement, betonsko ŝelezo, lepenko, ŝtorje, asfaltno smolo, ŝico, ŝiĉnike, stavbno okovje, streŝno opeko, vso opremo za kopalnice dobite po najnižjih cenah pri

MERKÜR P. Majdiĉ „MERKÜR“ - Kranj

Prepriĉajte se pred nakupom

ur, zlatnine, srebrnine, kristala, oĉal, toplomerov, vseh optiĉnih predmetov, nalivnih peres „Haro“ itd. pri znani domaĉi tvrdki

B. RANGUS

zlatar in sodni cenilec v KRANJU

ki Vas postreŝe z domaĉin delom in nizkimi cenami. — Zahtevajte cenik!

Staro zlato in srebro najboljŝe plaĉam.